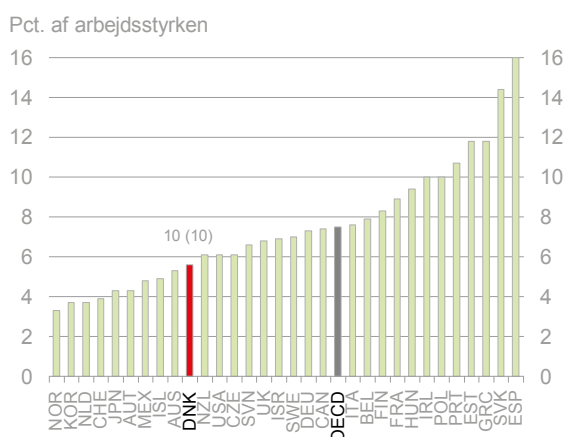

Ledighed

Et fleksibelt arbejdsmarked bidrager til, at arbejdskraften anvendes effektivt, og ledige hurtigt finder ny beskæftigelse. Hvis efterspørgslen falder i dele af økonomien, skal arbejdskraften kunne flytte hen, hvor der fortsat er brug for arbejdskraft, så økonomien hurtigt tilpasser sig nye vilkår.

En lav strukturel ledighed er tegn på et vel-fungerende arbejdsmarked. Den seneste OECD-opgørelse viser, at Danmark både i 2010 og 2011 havde den tiende laveste strukturelle ledighed blandt OECD-landene, se figur 15.1.

Figur 15.1 Strukturel ledighed, 2011

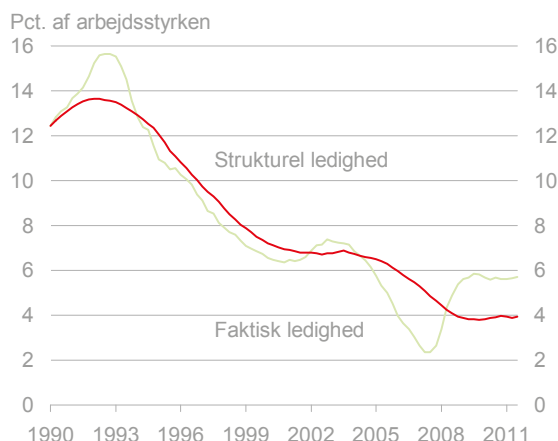
Anm.: Opgørelsen af den strukturelle ledighed er behæftet med usikkerhed. OECD's ledighedsopgørelser er baseret på interviewundersøgelser og adskiller sig fra danske opgørelser baseret på registeroplysninger.

Kilde: OECD (2012), Economic Outlook No. 91.

Niveauet for den strukturelle ledighed er generelt steget i OECD-landene siden den internationale økonomiske krises begyndelse.

I Danmark har stigningen været beskeden, og den danske opgørelse af den strukturelle ledighed viser, at niveauet er stort set uændret fra 2010 til 2011. Den strukturelle ledighed udgjorde omkring 4 pct. i 2011, mens den faktiske ledighed lå lidt højere på godt 5½ pct., se figur 15.2.

Figur 15.2 Faktisk og strukturel ledighed, 1990-2011

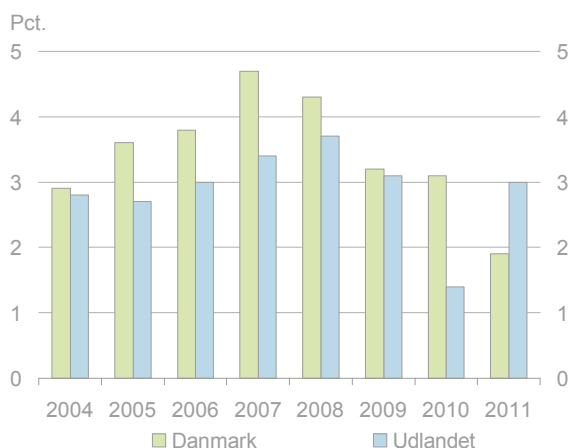

Anm.: Bruttoledighed, dvs. ledige samt aktiverede. Den beregnede strukturledighed er behæftet med usikkerhed.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet, Økonomisk Redegørelse, august 2012.

Stigningen i den faktiske ledighed har bidraget til, at stigningstakten i de samlede danske lønomkostninger har været faldende siden 2008. Lønstigningstakten i udlandet har imidlertid også været relativt lav frem til 2010, og 2011 er det første år siden 2004, hvor lønningerne i udlandet er steget mere end i Danmark, se figur 15.3.

Figur 15.3 Udvikling i løn og andre arbejdsomkostninger, 2004-2011

Anm.: Der er anvendt effektive kronekurs-vægte til sammenvæjning af lønudviklingen i udlandet, der her udgøres af 21 OECD-lande.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet, Økonomisk Redegørelse, august 2012.

Højere lønstigninger i udlandet end i Danmark bidrager isoleret set til at genoprette

15 Fleksibelt arbejdsmarked

danske virksomheders lønkonkurrenceevne.

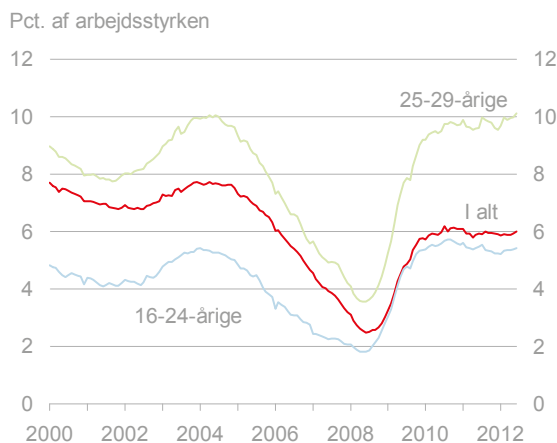
Samlet set er lønkonkurrenceevnen blevet forbedret i 2009-2011, overvejende som følge af relativt højere konjunkturbetingede produktivitetstigninger. De seneste års forbedring modsvarer dog ikke den kraftige forværring af lønkonkurrenceevnen på op mod 25 pct. i perioden 2000-2008, se kapitel 14.

Ledighed blandt unge

Ledighed blandt unge udgør et særligt problem, da det kan betyde, at de unge får sværere ved at få solidt fodfæste på arbejdsmarkedet fremover.

Ledigheden for unge mellem 25 og 29 år er siden 2008 steget mere end den generelle ledighed og ligger i dag på et højere niveau end for ledigheden generelt. For de 16-24-årige har ledigheden fulgt den generelle ledighedsudvikling, se figur 15.4.

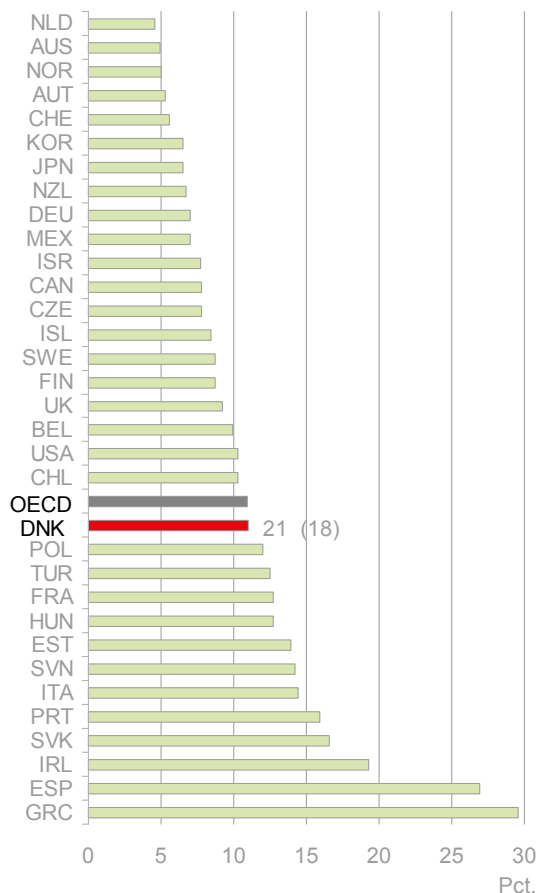
Figur 15.4 Ungdomsledighed, 2000-2012

Anm.: Bruttoledighed, dvs. ledige samt aktiverede.
Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet, Økonomisk Redegørelse, august 2012.

Danmark er gået fra at have den attende laveste ledighed blandt 25-29-årige i 2010 til en placering som nummer 21 i 2011. Ledigheden blandt de 25-29-årige er således nu højere i Danmark end gennemsnittet for OECD-landene, se figur 15.5. I 2008 havde Danmark den tredje laveste ledighed blandt de 25-29-årige.

Figur 15.5 Ledighed blandt 25-29-årige, 2011

Anm.: Ledigheden er opgjort på basis af interviewundersøgelser og adskiller sig fra danske opgørelser baseret på registeroplysninger.
Kilde: OECD.Stat.

Danmark havde i 2011 den tolvte laveste ledighed blandt OECD-landene for unge mellem 15 og 24 år. Ledigheden blandt de yngre aldersklasser er således fortsat relativt lav i international sammenligning, se Factbook.

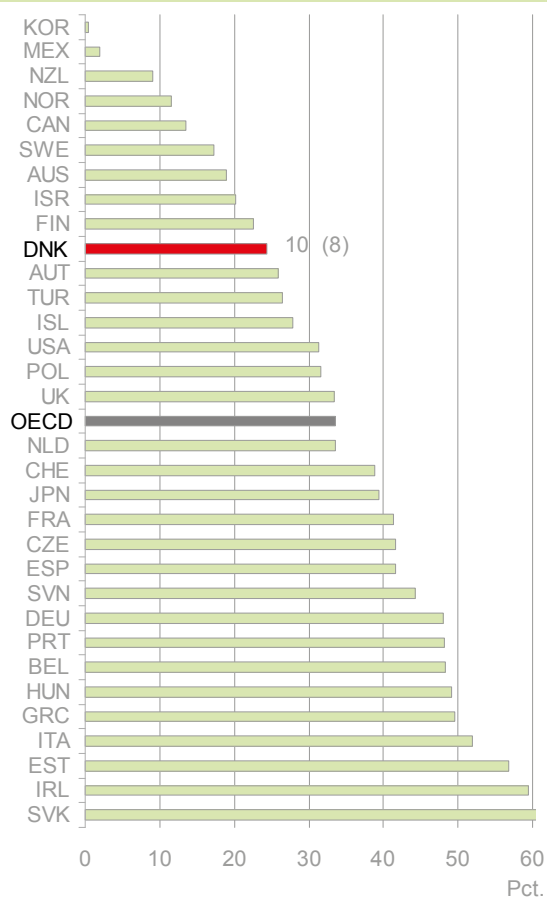
Langtidsledighed

Langtidsledighed er særligt problematisk, da det erfaringsmæssigt bliver vanskeligere at træde ind på arbejdsmarkedet igen, jo længere tid den ledige har været væk fra arbejdsmarkedet.

Langtidsledigheden er ligesom den generelle ledighed steget fra 2008 til 2011. Langtidsledigheden i Danmark er dog fortsat lav sammenlignet med de øvrige OECD-lande. Danmark havde i 2011 den tiende laveste

andel ledige med mere end ét års ledighed, se figur 15.6.

Figur 15.6 Langtidsledighed, 2011

Anm.: Andel af ledige, der har været ledige i 12 måneder eller mere.
Kilde: OECD.Stat.

Tilskyndelse til at arbejde

Det danske arbejdsmarked er kendetegnet ved fleksible ansættelses- og afskedigelsesregler, økonomisk sikkerhed og en aktiv beskæftigelsespolitik.

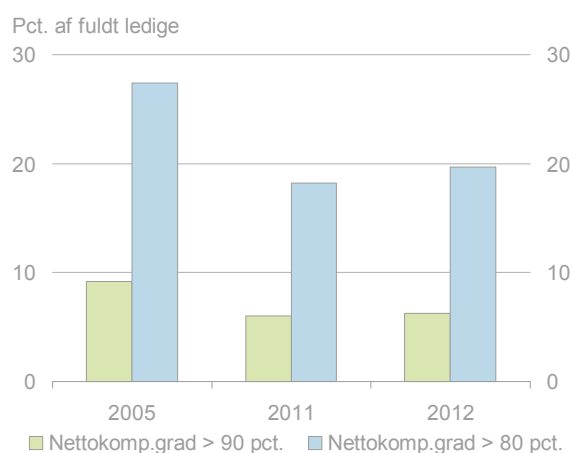
De fleksible ansættelses- og afskedigelsesregler modsvarer af, at der er en relativt høj grad af økonomisk sikkerhed ved ledighed. Kompensationsgraden for ledige er i Danmark noget højere end det gennemsnitlige i OECD. For ledige med forudgående lav lønindkomst er kompensationsgraden i Danmark blandt de højeste i OECD, se Factbook.dk.

Høje kompensationsgrader bidrager til fleksibilitet på arbejdsmarkedet, men indebærer

også, at tilskyndelsen til at søge og fastholde beskæftigelse mindskes.

Der er over en årrække sket en reduktion i andelen af ledige med høj kompensationsgrad. Fra 2011 til 2012 er andelen med høj kompensationsgrad dog steget en smule. I 2012 har godt 6 pct. af de ledige således en nettokompensationsgrad over 90 pct. og knap 20 pct. af de ledige har en kompensationsgrad over 80 pct., se figur 15.7.

Figur 15.7 Fuldt ledige med høj nettokompensationsgrad, 2005, 2011 og 2012

Anm.: Kompensationsgraden angiver forholdet mellem den disponible indkomst ved at være ledig og den disponible indkomst ved beskæftigelse.
Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Selvom langt de fleste har en betydelig gevinst ved at være i beskæftigelse, er der således fortsat grupper, hvis tilskyndelse til at arbejde er svag.

De høje kompensationsgrader for nogle grupper skyldes blandt andet, at alternativet til beskæftigelse for mange er dagpenge, hvor ydelsesniveauet er relativt højt for de lavere lønnede.

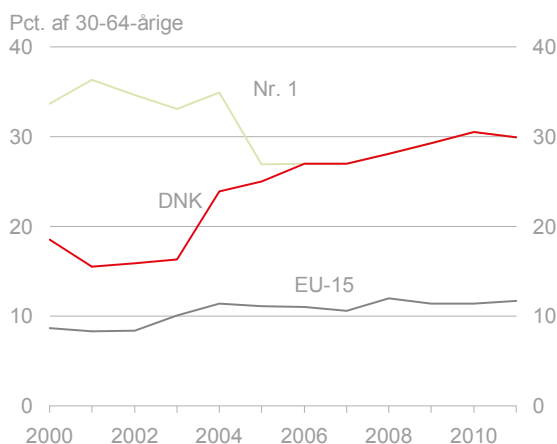
Voksen- og efteruddannelse

En løbende opkvalificering af arbejdsstyrken, så kvalifikationer hele tiden tilpasses efterspørgslen på arbejdsmarkedet, er et vigtigt element i at sikre et fleksibelt arbejdsmarked.

15 Fleksibelt arbejdsmarked

Danmark har en høj deltagelse i voksen- og efteruddannelse (VEU) i international sammenligning. Der har i en årrække været en stigende deltagelse i uddannelsesaktiviteter blandt de 30-64-årige i Danmark. Fra 2010 til 2011 er deltagelsen i uddannelsesaktiviteter stort set uændret. Danmark har fortsat den største andel af 30-64-årige i Europa, der har deltaget i uddannelsesaktiviteter, se figur 15.8.

Figur 15.8 Pct. af 30-64-årige, der har deltaget i uddannelse de seneste fire uger, 2000-2011

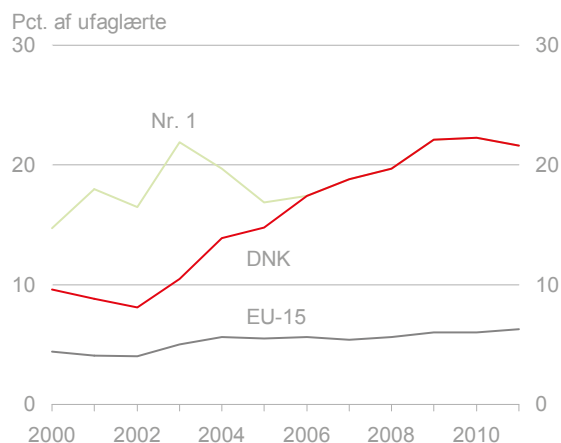
Anm.: Alle typer uddannelse er medtaget. Det kan påvirke Danmarks placering, at der er relativt mange ældre studerende. EU-15 omfatter de 15 gamle EU-lande.

Kilde: Særudtræk fra Eurostat Labour Force Survey.

Danmark er også det land i Europa, hvor flest ufaglærte deltager i VEU, se figur 15.9.

Gennemsnitligt deltager ufaglærte dog mindre i VEU end personer med uddannelse over folkeskoleniveau.

Figur 15.9 Pct. af ufaglærte, der har deltaget i uddannelse, 2000-2011

Anm.: Se anmærkning til figur 15.8.

Kilde: Særudtræk fra Eurostat Labour Force Survey.

Gennemførte og større planlagte initiativer

Gennemførte initiativer:

- **Skattereform.** Regeringen indgik i juni 2012 en aftale om en skattereform, som sænker skatten på arbejde, og derved øger tilskyndelsen til at arbejde. Aftalen indebærer blandt andet en markant forhøjelse af beskæftigelsesfradraget og en forhøjelse af indkomstgrænsen for topskat.
- **Reform af førtidspension og fleksjob.** Med aftale om reform af førtidspension og fleksjob begrænses adgangen til førtidspension, og der indføres ressourceforløb med fokus på at udvikle den enkeltes arbejdsevne. Fleksjobordningen målrettes, og tilskuddet omlægges, så flere får tilknytning til arbejdsmarkedet.
- **Ophævelse af prisloft til selvvalgt uddannelse.** I forbindelse med Finansloven 2012 blev lediges muligheder for brug af arbejdsmarkedsuddannelser (AMU) forbedret gennem ophævelse af prisloftet for 6-ugers selvvalgt uddannelse.

Større planlagte initiativer:

- **Ungepakke.** På finanslovsforslaget 2013 afsættes midler til en ungepakke med initiativer, der skal hjælpe unge i gang med at tage en uddannelse, samt initiativer som fx jobrotations- og videnpilot- ordninger, der skal hjælpe unge nyuddannede i job.
 - **Uddannelsesløft af ledige.** Der afsættes midler til en styrkelse og en målretning af den nuværende opkvalificerings- og uddannelsesindsats for ledige faglærte og ufaglærte samt personer med forældede uddannelser.
 - **Særlig indsats for ledige, som risikerer at opbruge deres ret til dagpenge.** Regeringen, LO, DA, AC, FTF, KL og A-kassernes samvirke blev i august 2012 enige om at iværksætte en målrettet jobindsats for ledige, der nærmer sig det tidspunkt, hvor de har opbrugt retten til dagpenge.
 - **Kontanthjælpsreform.** Der fremlægges et udspil til kontanthjælpsreform, der skal skaffe flere kontanthjælpsmodtagere i job.
-